

ИНТЕРВЈУ ЕПИСКОПА АТАНАСИЈА ГРЧКОЈ ЦРКВЕНОЈ АГЕНЦИЈИ РОМФЕА

Разговор са Епископом умировљеним
Захумско-херцеговачким Атанасијем Јевтићем¹

1. Преосвећени, ових дана боравите на Светој Гори, и у Манастиру Хиландару сте по први пут прославили спомен свог духовног оца, Светог Јустина Поповића. Какви су Ваши утисци?

Дошао сам да први пут званично прославимо спомен Светог Оца Јустина Поповића, наравно са благословом Цариградског Патријарха Вартоломеја. Колико је мени познато, и у Манастиру Ватопеду је прослављен спомен Светог Оца Јустина.

Отац Јустин је већ дуги низ година, готово од васцелог Православља, поштован као Свети. Многи су имали и његову икону. Отац Атанасије Симонопетритски, који га је упознао годину дана пре његове кончине, написао му је Службу. Ми смо је превели на српски. У Манастиру Хиландару смо појали, десна певница на грчком, а лева на српском језику.

Осећамо стално присуство о. Јустина. Један младић нам је рекао да га је видео

---

¹ Разговор водио уредник сајта Romfea.gr, г. Емилиос Полигенис, у Манастиру Ватопеду на Светој Гори 14.6.2010.

како стоји на свом гробу и славослови Господа Исуса Христа.

Сва Јерархија се обрадовала уписивању његовог имена у *Диптихе Светих*. Сви Јерарси Српске Цркве су заједно по први пут прославили његов спомен 2. марта у Храму Светог Саве у Београду.

2. Да ли можете да нам кажете неколико речи о избору новог Српског Патријарха и о његовој садашњој служби?

Као што знате, избор Патријарха је био по систему избора три кандидата од стране Јерархије, од којих се један извлачи жребом. Коверту је извукао јеромонах Гаврило, негдашњи Светогорац, сада у српском манастиру Лепавини у Хрватској, и промисао Божији је учинио да Епископ Нишки Иринеј буде изабран за новог Патријарха српског.

Премда је у годинама, Патријарх се веома добро држи и има велико искуство. Опходи се веома савесно и човечно. Многи Јерарси који га нису гласали мислили су да им неће бити наклоњен, међутим он је прво код њих ишао и служио у њиховим епархијама.

Патријарх има беспрекорну сарадњу са Јерархијом. Смирен је и уједно одлучан по питањима која изискују непосредна решења. Веома смо благодарни Богу! Очекивали смо да ће отприлике тако и бити, али нас је нови Патријарх изненадио својим ставом, јер чини и више од онога што смо очекивали.

3. Преосвећени, у последње време Српску Цркву потреса питање Епископа Артемија. У Солуну је већ дуже времена у притвору бивши протосинђел Симеон Виловски. Ви сте кратко били Администратор и добро знате шта се дешавало?

Питање Артемија и Епархије, и конкретније тог фаталног Симеона Виловског, већ четири године стоји нерешено.

Када је Симеон завршио студије у Солуну, одмах је оптужио дотадашњег секретара, протојереја Зорана Грујића Артемијевог. На крају га је Артемије рашчинио и ставили су га у затвор. Било је финансијских малверзација, и стање је из дана у дан бивало све горе, после је Симеон дошао на место протојереја Зорана, и узео сву власт у своје руке. Углавном, међутим, сукоб Артемија је са Јерархијом и са Синодом.

Европска Унија хтела је у програмима два Србина и два Албанца, док је Српска Црква и тој комисији имала право „вета“, тј. ако се не слажемо стајемо и тада не долази новац.

Артемије је, међутим, изричито одбијао, не могу да учествују Шиптари Албанци који су опустошили Косово, међутим Јерархија је одредила да сви треба да узму учешћа, чак иако су учествовали у рушењу. То је поверила викарном Епископу Теодосију, игуману манастира Високи Дечани, који је био овлашћен од Јерархије Српске Цркве.

Када је извршена обнова свих тих основних зграда и других, Артемије их није прихватио, као Епископски двор у Призрену, Саборни храм у Приштини, један храм у Пећи, у Баковици и другим местима.

Епископ Теодосије их је међутим предао Синоду, и почела су испитивања шта се дешава у Епархији рашко-призренској.

Маја 2006 доноси одлуку Јерархија, молим Вас, од једне комисије у којој сам учествовао и ја лично, где смо нашли веома много малверзација.

Тада смо тражили од Артемија да распусти ту групу са Симеоном и његовим

кумом, јер постоји веома много новца који одлази од **народа Косова**. Јер све што неко даје, то даје за **народ Косова** а не за приватна предузећа.

4. Шта је даље било?

Видите, Јерархија је тражила од Артемија да Симеона даде на суд и да га разреши свих обавеза у Епархији. Међутим, узалуд! Симеон се све више утврђује, постао је Архијерејски заменик, истиснуо је викарног Епископа Теодосија и да преузме он све (Управу, Финансије итд).

На чудан начин Артемије није одговарао Јерархији, затим се разболео блаженопочивши Патријарх Павле, и тако је успео да пуне две године обмањује Синод, којим је тада управљао Митрополит Амфилохије као заменик Патријарха. У сваком случају, да знате, очекује се извршење одлука из 2006. године.

Сада је, међутим, дошао нови Патријарх и поново је Артемије избегао и комисију да изврши прво испитивање, избегао је и другу, али и трећу која је отишла 10. фебруара где су били Амфилохије и Григорије херцеговачки.

Замислите, позвао га је свети Синод да дође у Патријаршију и дошао је привидно у ходнике да нађе само Патријарха. Међутим, Патријарх му је рекао: ”Владико мој, дођи на Синод у 11:00 када ћемо заседати”. Он на крају није дошао! После је ширио десно и лево, нису ме хтели.

У сваком случају 11. фебруара донета је извршна одлука да се разреши дужности јер није прихватио три узастопне комисије. И сагласно светим канонима, када један епископ одбија да послуша Јерархију и да прими комисије које су послате од Јерархије, подрвага се рашчињењу.

5. Рекли сте да сте открили финансијске малверзације?

Замислите, нашли смо 15 фасцикли, свака по кило! Нисмо нашли само финансијске малверзације него и канонске преступе. Симеон је, на пример, служио на антиминосу Епископа Артемија у црквици светог Саве у Солуну, која припада Васељенској Патријаршији, и помињао је Артемија...

Отишли су и одузели из Митрополије антиминос и није га казнио Симеона! Недавно, на празник светог Николе, Симеон је непосредно пред Литургију скинуо своје одежде, када је видео да ће служити и викарни Епископ Артемијев, Теодосије. То сагласно светим канонима, 8. и 9. Апостолском, заслужује рашчињење! Доводи у сумњу Свету Литургију, законитост служашчих Јерараха и тсл.

Артемије је учинио и друге прекршаје, основао је два манастира ван своје Епархије. Стекао је и две куће у Београду и једну трећу у другој Епархији. И питам, којим новцем их је стекао?

Свако мало је давао интервјуе и говорио: ”Не мешајте се у моју Епархију, газите моја канонска права”. Да брате Артемије, али када се ради о финансијским питањима тада твоја надлежност није канонска.

Јер зграде, имања, храмови припадају Патријаршији, нису власништво Епископа, чак не ни Епархије. Јер је правно лице Патријаршија.

После је Синод поставио мене као умировљеног за Администратора, јер сам одлично познавао стање тамо. Ја сам рекао Артемију и написао сам му за четири године 8 писама, које сам поднео и Јерархији.

Тамо сам му писао: ”Владико мој, пази на тог Симеона. Човек је подмукао, лопов, лажов и не чини ти добро. Брзо ће на површину изаћи многе лоше ствари”. Он, међутим, није прихватио то што сам му писао.

На крају, када сам постао Администратор рашко-призренски, одмах сам Симеона послао на суд, извршавајући тако одлуку Јерархије Српске Цркве.

6. Шта се сада збива са Симеоном Виловским?

Рећи ћу Вам! Симеон је сада рашчињен за правне преступе и за финансијске малверзације. На пример, узео је један скупи аутомобил који му је поклонило министарство, и продао га је једном физичком лицу за 1.000 евра, док он кошта 60.000, и затим да га он поклони да га има као свој. Са њим је дошао и у Грчку, мењајући на граници...

У међувремену је суд наставио рад, рашчинио га је, а затим је Велики Црквени Суд СПЦ потврдио рашчињење. Симеон је сада лаик!

Да поменем још нешто. Симеон Виловски предвидео је, да кажем, шта ће бити и почетком јануара посетио је Митрополита пирејског Серафима, са препоручним писмом Артемија. Да би га примио Митрополит пирејски рекао му је да га гоне као антиекуменисту.

То је једна велика лаж, јер нико никога не гони у Србији, нити екуменисте, нити антиекуменисте. Имамо веома много проблема, не бавимо се зилотским питањима.

Такође да Вам кажем да је Митрополит Пирејски обавештен од Епископа бачког о Симеону и одмах је г. Серафим вратио назад његова документа и рекао му: "Дете, слагао си ме, да идеш да дадеш одговор за све за шта те оптужују".

Завршавајући, да знате да је Симеон узео скупе адвокате и поднео је тужбу са лажним оптужбама против мене и двојице адвоката. Такође, поднео је тужбу против светог Синода Цркве Уставном Суду Србије за гажење људских права. Видите дрскост коју има тај човек!

7. Преосвећени, где борави сада Епископ Артемије?

Артемије се сада налази на Косову, јер Јерархија не жели да оде из своје области, јер ако не буде тамо, радиће много иза наших леђа.

Има на својој страни око 30 људи, 15 монаха из Црне Реке, Архангела и 5-6 монахиња из других манастира. Од 200 монаха и монахиња само тридесет (30) је у побуну. Иако хоће да оду, ми им не дамо отпуст.

Артемије је узео четворицу који ће примати плату, имаће свој аутомобил и боравиће у једном манастиру, између Карловаца и Митровице, то је северно од Београда.

Синод се већ сложио да борави тамо и да има са собом још четворицу (ђакон, свештеник, возач и кувар), јер има проблема са срцем, има артериосклерозу и треба да га пазе.

Нажалост Артемија опет излази са изјавама и каже да смо га судили без суда и осудили су ме без доказа. На Сабору, не кријем Вам то, постављено је и питање рашчињења, међутим Архијереји су рекли да не иде да се брукамо пред **српским народом Косова**, један сиромашан народ који је чекао помоћ а јели су је други око Артемија.

8. Да ли су се овде на Светој Гори интересовали о свему томе?

Да. Рече ми један пре неки дан у манастиру, да је Артемије био толико свет да није могао да поверује да су га људи који су били око њега злоупотребљавали и крали новац.

Одговорио сам му: "Оче мој, то су лепе речи, али је Артемије нажалост око себе

имао веома велике лопове. Ако он то није схватао, што ја искрено сумњам да то није знао, грех је на њему јер је он одговоран”.

9. У вези тога Преосвећени...

Видите, ако га судимо изаћи ће на површину много тога! Тражили смо му да даде оставку и није хтео, и били смо приморани да то учинимо ми.

Може да служи и да исповеда, али само са дозволом месног Епископа. Јер не може да се креће и да прави турнеје без дозволе локалног Епископа.

Артемије је, г. Полигени, водио рачуна само о манастирима, о зилотским како их ми називамо у Цркви, али не и о Епархији. Артемијује нанела штету мисао да је духовник изнад свих, заборављајући да је он Архијереј Христов и Пастирначалник.

Други народ ван манастира шта је, цигла? Зар само његова духовна деца постоје за њега? Тај луксуз не постоји у светим канонима, Артемије је заправо пао као жртва своје непромишљености и своје неодговорности, од људи као што је тај опасни Симеон.

10. Преосвећени, када сам пре неколико дана био у Русији, поводом посете Цариградског Патријарха Московској Патријаршији, г. Вартоломеј је у разговору који је емитовала Руска телевизија, нагласио да треба убрзати припреме за сазив Великог Светог Сабора. Какво је ваше мишљење?

Када сам јуна месеца (2009) био у Женеви (Конференција око Дијаспоре), рекао сам да се Велики Сабор треба одржати, али и да се на њему требамо бавити озбиљним темама. Прво, тај Сабор треба да потврди Светих Седам Васељенских Сабора. По мом мишљењу, не само Седам, јер имамо и друге касније Саборе, који заслужују да се признају као Васељенски. То је велики Фотијев Сабор 880. г, и два Паламитска Сабора 1341. и 1351. године. Другим речима, да се не говори само о мањим питањима, нпр. о посту, што свакако треба ускладити, али да Велики Сабор не буде само ради тога.

Пошто смо почели са Светим о. Јустином Поповићем, да њиме и завршимо. Он је (седамдесетих година 20. века) писао: „Немојте журити“. Мислим да је он тада допринео да се Велики Сабор не сазива и одржи брзо, јер би то тада било исхитрено.

Друго, треба да пазимо да заиста то буде сарадња свих Православних, а не некаква номенклатура само неких људи, који се скупљају и седе у Шамбезију, Београду, Москви... и они одлучују, ведре и облаче, како хоће. Лица тих људи, који учествују у комисијама, говоре нам да треба бити обазрив. Јер сви они, на бројним састанцима, дијалозима, конференцијама, углавном су једни и исти, и понекад се чини, како ми кажемо, “пресипају из шупљег у празно”.

Треба заиста да Цркве, Јерарси Пастири, узму учешћа у приптеми тога Сабора, а не да дође један исти човек, или двојица, из неке Цркве, и да је тај, или такви, у свим комисијама надлежан за све и сва. Ми богослови кажемо: „Тај и тај је био на свим могућим и немогућим конференцијама!“, то јест, за све је компетентан. А није тако. Ово не говорим да бих омаловажио велики предлог за сазив Великог Православног Сабора. Напротив, подсећам да Дух Свети није престао да дејствује у Цркви Православној. Јединство Православних постоји, не дао Бог другачије, и није нарушено у Дијаспори, упркос свим проблемима. Али потребно је више сарадње и Саборности.

Потребна је пажња, молитва, припрема, темељно богословско проучавање, и пре свега потребно је стварно срквено учешће, не само људи по нечијем избору, него да

буде представљен жива Црква Христова. То говорим са пуном свешћу и свешћу. Не може један да буде компетентан за све... Погледајте представника појединих Цркава... Долази, на пример, викар једног Патријарха, који ведри и облачи, док присутни Епископи из те исте Цркве ћуте... То уопште није исправно, канонски, еклисиолошки. Цркву треба да представљају Архипастири који имају иза себе народ Божији. Да изражавају пуноћу Цркве. Наравно да треба да су уз њих и добри теолози, свештеници, монаси, верници, као саветници. Али, што мање људи из администрације, бирократије. И што мање подражавања Женеви, Бриселу, Вашингтону.

Понављам, Велики Сабор треба да буде, и надам се да ће се сазвати и одржати. Али, као што су Турци говорили: „Ех, да ми је друга мисао Ромеја, друга мисао Раје“. Мислим и верујем да је друга мисао Православних увек боља.

На крају, захваљујем се вама, г. Полигенисе, јер увек радо објављујете на свом сајту вести из Српске Цркве, као што је било оно информативно писмо, које сам вам послао са Косова, мало оштро, али тако стоје ствари.

Артемије је био мој брат, и сада је мој брат, али не могу људи који га окружују да обмањују Јерархију Српске Цркве и да је доводе у сумњу...

Преосвећени, захваљујем Вам на разговору...

И ја се вама захваљујем. Желим вам да имате снаге у свом, за Православље значајном делу.